

Kinnitatud Mittetulundusühing OMA Erakool 01. 2025. a otsusega erakooliseaduse § 11 lõike 2 alusel. Jõustub 01.09.2025.a.
Muudatused on kinnitatud Mittetulundusühing OMA Erakool 31.08.2026.a juhatuse otsusega erakooliseaduse § 11 lõike 2 alusel. Muudatused jõustuvad 01.09.2026.

OMA ERAKOOL

OLULINE • MULTIKULTUURNE • AVATUD

OMA ERAKOOLI

Õppekava

ÜLDSÄTTED

Õppekava koosneb õppekava üldosast ja ainevaldkondade õppeainete ainekavadest.

Õppekava üldosas sätestatakse:

1. kooli väärtused ja eripära (Vabariigi Valitsuse 3. jaanuari 2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, edaspidi „põhikooli riiklik õppekava“ või „PRÕK“, § 24 lg 6 p 1);
2. õppe eesmärgid ja õppeaja kestus (erakooliseadus, edaspidi „EraKS“ § 11 lg 1 p 1), kooli õppe- ja kasvatusesmärgid (PRÕK § 24 lg 6 p 1);
3. õpingute alustamise tingimused (EraKS § 11 lg 1 p 2);
4. valdkonnasisesed ja –ülesed lõimingvõimalused (PRÕK § 24 lõige 6 punkt 1) ning üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted (PRÕK § 24 lõige 6 punkt 1);
5. õppekorraldus põhikoolis (PRÕK § 24 lg 6 p 2; PRÕK § 15 lg 1), sh õppe korraldamise viisid (PRÕK § 15 lg 2);
 - 5.1. tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, sealhulgas põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikes 4 nimetatud tundide kasutamine (PRÕK § 24 lg 6 p 2), õppeainete loend ja maht põhikoolis (EraKS § 11 lg 1 p 3), vaba tunnimahu kasutamine (PRÕK § 15 lg 4);
 - 5.2. riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused (PRÕK § 24 lg 6 p 2; PRÕK § 15 lg 5), sh kooli õppekava erinevused võrreldes põhikooli riikliku õppekavaga, kui kooli nõukogu nõusolekul on muudetud läbivate teemade nimistut (PRÕK § 15 lg 5);
 - 5.3. õppeainete valiku võimalused ja tingimused (EraKS § 11 lg 1 p 5), valikõppeainete ja võõrkeelte valik (PRÕK § 24 lg 6 p 2);
 - 5.4. eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti (PRÕK § 24 lg 6 p 2);
6. kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana (PRÕK § 15 lg 9; PGS § 17 lg 4);
7. pädevuste (üldpädevuste, valdkonnapädevuste ja kooliastmetes taotletavate pädevuste) kujundamiseks (PRÕK § 4 lg 2) ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline (PRÕK § 24 lg 6 p 3);
8. liikluskasvatuse teemad kooliastmeti, mis tulenevad riiklikes õppekavades sätestatud läbivast teemast „Tervis ja ohutus“, nende käsitlemise ulatus ning kavandatud liikluskasvatusalased tegevused (Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011. a määrus nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“, edaspidi „laste liikluskasvatuse kord“, § 6 lg 3 ja lg 4);
9. III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva (PRÕK § 15 lg 8) loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord (PRÕK § 24 lg 6 p 4);
10. hindamise korraldus (PRÕK § 24 lg 6 p 5) ja hindamise täpsustatud tingimused ja kord (PGS § 29 lg 4);
 - 10.1. tulemuse hindamine hindega „nõrk“, kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine (PRÕK § 21 lg 6);
 - 10.2. järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord (PRÕK § 21 lg 7);

- 10.3. hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord (PRÕK § 19 lg 4);
- 10.4. kokkuvõtva hindamise sageduse kindlaksmääramine - poolaasta-, trimestri- või veerandihind (PRÕK § 22 lg 2), et teavitada õpilast ja vanemat kokkuvõtvatest hinnetest (PRÕK § 22 lg 4);
- 10.5. kasutatav hindedüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted (PRÕK § 21 lg 4);
- 10.6. kirjeldavate sõnaliste hinnangute kasutamine põhikooli I ja II kooliastmel (PRÕK § 21 lg 5);
- 10.7. põhikooli õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õpilasele ja vanemale kirjaliku tagasiside andmise kord (PRÕK § 19 lg 3);
- 10.8. hindamise, täiendavale õppetööle jätmise, järgmise klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise täpsustatud tingimused ja kord (PGS § 29 lg 4);
- 11. õpilaste arengu ja õppimise toetamise korraldus (PRÕK § 24 lg 6 p 5) ning õpilaste täiendava juhendamise (PGS § 37 lg 4) ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord (PRÕK § 24 lg 6 p 6);
 - 11.1. individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused (PRÕK § 22 lg 7);
- 12. karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine (PRÕK § 24 lg 6 p 7);
- 13. õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus (PRÕK § 24 lg 6 p 8);
- 14. õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted (PRÕK § 24 lg 6 p 9);
- 15. õppeetappide (klass) ja erakooli lõpetamise nõuded (EraKS § 11 lg 1 p 6);
- 16. kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord (PRÕK § 24 lg 6 p 10).

Ainevaldkondade õppeainete ainekavades on esitatud tulenevalt riikliku õppekava § 24 lõikest 7 ainult õppeainete õpitulemused ja õppesisu kirjeldused klassiti õppeainete kaupa, sealhulgas praktiliste tööde loetelu.

Ainevaldkondade õppeainete kaudu kujundatavate üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete lõimingu rakendamise viisid on esitatud kõigi valdkonda kuuluvate õppeainete kohta tervikuna valdkonnakavades.

Tulenevalt erakooliseaduse § 11 lõike 4 punktist 3 on põhikooli õppekava koostatud vastavuses põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kehtestatud põhikooli riikliku õppekavaga kehtestatud kooliastmete pädevustele ja ainete õpitulemustele.

Kooli õppekava on koolis õpingute (õppe- ja kasvatustegevuse) alusdokument, mis on koostatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 1 alusel, milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud põhikooli riikliku õppekava raames ning milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.

Kooli õppekava koostamisel on lähtutud erakooliseaduse §-st 11, põhikooli riikliku õppekava §-st 24 ja laste liikluskasvatuse korra § 6 lõikest 3.

Kooli õppekava on väljundipõhine, milles kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused, so suutlikkus asjatundlikult, loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida teatud tegevusalal või -valdkonnas, perekonnas, tööl, avalikus elus, kultuurikandjana. Üldpädevused on kirjeldatud põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4. Üldpädevused on valdkonna- ja aineülesed ja nende kujunemise tagamine õpilastel on kõigi koolis tegutsevate isikute ühine eesmärk.

Väljundipõhises õppes on rõhuasetus õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel. Õpilastel lastakse demonstreerida õpitulemuste/pädevuste omandatust võimalikult erinevates olukordades tulenevalt õpitulemuste väljundverbist ja antakse soorituste kohta tagasisidet tuues välja õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning andes soovitusi edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpitulemuste/pädevuste omandamist. Kooli õppekavas esitatud õppesisule pühendatakse arvestatav hulk aega, lähenedes õppesisule mitmekesiselt, nii et õpilased õpivad õpitut kasutama erinevates situatsioonides. Õppesisu käsitles teeb valiku aineõpetaja, arvestusega et klassiti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkonnapädevused oleksid saavutatud.

Väljundipõhise õppe õpikäsitus väljendub selles, et õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine viisil, et õpilane saavutab õppekavas kavandatud õpitulemused/pädevused.

Õppetegevus koolis on tervikuna korraldatud viisil, et saaks toetatud iga õppija individuaalne ja sotsiaalne areng ning toimuks õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendav õppimine.

ÕPPEKAVA ÜLDOSA

1. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA

Väärtused

Kõik kooli töötajad lähtuvad oma tegevuses põhikooli riikliku õppekava § 2 lõikes 3 sätestatud üldinimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest, milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

Eripära

Kooli eripära väljendub avatud mitmekultuurse õpikeskkonnaga kooliks olemises, kus edendatakse loovust ja kasutatakse õpitulemuste omandamisele kaasaaitavaid nüüdisaegseid õppemeetodeid. Kooli pidaja pakutavad kooliväliste tegevuste teenused toetavad koolis toimuvat õpet. Koolis lõimitakse tugevalt formaal- ja mitteformaalõpet. Õppe kavandamisel ja korraldamisel keskendutakse eelkõige üldpädevuste kujunemisele.

OMA Erakool on kaasaegne multikultuurne erakool, mis keskendub mitmekesise õpikogukonna loomisele, kus erinevaid kultuure, keeli ja taustu austatakse ja väärtustatakse. OMA Erakool pakub haridust, mis ei piirdu vaid akadeemiliste teadmiste arendamisele, vaid juurutab ka õpilaste sotsiaalseid oskusi, kultuuridevahelist mõistmist ja koostööd. Koolis keskendutakse iga õpilase individuaalsete vajaduste ja tugevuste arendamisele ning pakutakse õpetamist ja toetust, mis on kohandatud globaalse maailmaga toimetulekuks.

OMA Erakooli õppemetoodika alustalaks on paindlikkus ja pidev muutumine. Kool rakendab mitmekesiseid ja innovatiivseid õppemeetodeid, keskendub formaal-, informaal- ja mitteformaalõppe ühendamisele ning lõimimisele, rakendab koolikorralduslikke põhimõtteid, mille kaudu toetatakse õpimotivatsiooni, huvi ja tugevaid baastadmisi ning -oskusi. Õppeprotsess on struktureeritud kogupäevakooli tegevuste kaudu, mille raames kasutatakse mh ka projektõpet.

Kooli eesmärk

Luuu keskkond, kus erinevad kultuurilised identiteedid on väärtustatud ja kõik õpilased saavad oma potentsiaali maksimaalselt realiseerida.

Meie siht

OMA Erakooli vilistlane on pidevalt muutuv maailmas hästi toime tulev, laia maailmapildiga, mis põhineb avatusel, sallivusel ja vastastikul lugupidamisel ning on valmis eluks mitmekesisel ja kiiresti muutuv maailmas.

Miks?

Tahame olla eeskujuks Eesti ja maailma haridusmaastikul haridussüsteemiga, mis ühendab formaal-, informaal- ja mitteformaalõppe lähenemisviisid, pakkudes õpilastele terviklikku ja paindlikku haridust ning luues keskkonna, kus igal õpilasel on võimalus õppida eluks vajalikke praktilisi oskusi, kultuuridevahelist suhtlemist ning sotsiaalset vastutust.

Kuidas?

- Korraldame oma tööd õppijakeskselt, luues ja kaasates seejuures tervet kogukonda, kelleks on nii õpilased, nende perekonnad, kes soovivad oma lapse haridustee kujundamisel aktiivselt osaleda, kõik koolitöötajad ja kohalikud struktuurid, eesmärgiga läheneda õppeprotsessile laiemalt ning mitmekülselt.
- Loomme õpilasele ja kogukonnale turvalise sisemisel motivatsioonil põhineva koolikeskkonna.
- Loomme töötajatele innustava arengukeskkonna, kus soositakse autonoomsust, loovust, paindlikkust, koostööd ja usaldatakse töötaja pädevust.
- Pingutame selle nimel, et OMA Erakoolil on ressursse, et oma eesmärgi ellu viia, ja neid kasutatakse eesmärgipäraselt. Erakoolina ei piirdu me ainult riigi toetusega, vaid püüame kaasata kohalikke ettevõtteid ning organisatsioone, kelle väärtused ja eesmärgid haakuvad kooli missiooniga. Loomme pidevalt koostöösuhteid teiste haridusasutuste, ülikoolide ja organisatsioonidega, osaleme koostööprojektides, vahetusprogrammides, teadusprojektides ja kutuüritustes. Loomme oma koolitusprogrammid, pakkudes laiale haridusmaastikule kogemusteadmisi eelkõige formaal- ja mitteformaalõppe lõimimise osas.
- Loomme kogupäevakooli struktuuri, pakkudes õpilastele võimalust viibida koolis kogu päeva vältel, mis annab õpetajatele võimaluse pakkuda rohkem üks-ühele tuge ning jälgida õpilaste arengut igas aspektis – akadeemiliselt, sotsiaalselt ja emotsionaalselt. Kogupäevakool võimaldab süvitsi minevat ja terviklikku õpet, mis ühendab teooria ja praktika.
- Lõimides kogupäevakooli raames formaal-, informaal- ja mitteformaalõpet loome õpilastele rohkem võimalusi osaleda spordi-, kunsti-, teatri- ja teadusprojektides, mis on olulised mitteformaalõppe osad ning arendavad loovust, meeskonnatööd ja probleemide lahendamise oskusi.
- Kultuuridevaheline integratsioon – kogupäevakooli raames saavad õpilased igapäevaselt suhelda erinevate kultuuride ja keelte esindajatega, mis tugevdab nende kultuuridevahelist mõistmist ning toob välja kooli multikultuurse eripära.
- Loomme paindlikku õppeprotsessi – OMA Erakool pakub paindlikkust õppeaja ja õppemeetodite osas, võimaldades õpilastel valida erinevaid õpiteemasid ning lähenemisviise vastavalt oma huvidele ja arenguvajadustele.

2. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID NING ÕPPEAJA KESTUS

2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kooli lõpetanud õpilane on omandanud riiklikus õppekavas kirjeldatud pädevused

Õppe- ja kasvatuse aineüleseks eesmärgiks on õpilastes põhikooli riiklikus õppekavas esitatud üldpädevuste, kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning ainevaldkonnakavades esitatud valdkonnapädevuste kujunemine. Pädevuste kujundamisel on arvestatud sätetega, mis on esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. a soovitustes „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“.

Kooli lõpetanud õpilane on saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused

Põhikooli lõpetanu õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab põhikooli, on teadmised ainevaldkonna-alaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada ja õppida juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega.

Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut

Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks ja mitmekülgseteks isiksusteks. Põhikooli õpilastele on tagatud eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine. Koolis on loodud põhikooli õpilastele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab õpilaste õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Põhikooli õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. On loodud alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse. Põhikooli õpilased on jõudnud selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis. Õppekavavälistes tegevustes toetatakse õpilaste multikultuurset tausta arvestades Eesti pärandi ja kultuuri lisaõpet ning teiste kultuuride ja keelte õpet sh projektõppe raames. Selle visiooni elluviimist toetab ka kogupäevakooli kontseptsiooni rakendamine.

2.2. Õppeaja kestus

Põhikoolis on nominaalseks õppeaja kestuseks 9 aastat.

3. ÕPINGUTE ALUSTAMISE TINGIMUSED

Põhikoolis saab õpinguid alustada iga õpilane, kellega kooli pidaja on sõlminud lepingu.

4. VALDKONNASISESED JA –ÜLESED LÕIMINGUVÕIMALUSED, ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISE JA ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMAADE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED

4.1. Valdkonnasisesed ja-ülesed lõiminguvõimalused

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töö planeerimise ja kooli üldtööplaani tasandil.

Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostatakse eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi, asetades need reaalse elu konteksti ning aidates õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.

Valdkonnasisene ja ülene õppe lõimimine saavutatakse:

- erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel;
- õppeainete, koolisiseste projektide abil;
- läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste abil;
- õppeülesannete ning -viiside abil.

Lõimingu saavutamiseks korraldatakse koolis õpet ja kujundatakse õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust:

- täpsustades pädevusi;
- seades õppe-eesmärke;
- määraates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

Õppe lõimingu taotleavad tunnivälised ja ülekoolilised projektid kavandatakse pedagoogide poolt koostöös iga õppeaasta alguses. Need kajastuvad kooli üldtööplaanis ning üldtööplaanist tulenevalt arvestab õpetaja nendega oma tööd planeerides. Lõiming on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õpimeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus. Õpetuse terviklikkuse saavutamise kaudu püüeldakse selles suunas, et toetada parimal moel õpilase sisemise lõimingu tekkimist ning üldpädevuste kujunemist.

Lõimingul on oluline roll õppimise fragmenteerituse vähendamises, eesmärgiga muuta õppimine õpilase jaoks tähenduslikuks. Õppetegevuses aidatakse teadmisi konstrueerida tähenduslikkuse kontekstis. Selle saavutamiseks kasutatakse probleemõpet, mis julgustab õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema alternatiivseid lahendusi, tegema koostööd teiste õpilastega, välja pakkuma ideid ja hüpoteese ning lõpuks välja pakkuma parima lahenduse, mille nad ise leidsid. Lõiming võimaldab püüelda suunas, kus õpilased areneksid aktiivseteks ennastjuhtivateks õppijateks, kes konstrueerivad oma teadmisi varasematele teadmistele tuginedes ning õppimise käigus omandatud kogemustest ja seostest.

Lõimingu puhul on oluline lõimingutsentri määratlemine. Lõimingutsentrit kasutatakse millegi saavutamiseks. Lõimingutsenter on midagi, mille ümber õppetegevus kavandatakse.

Lõimingutsentriks võib olla mingi teadmine, oskus või suhtumine või mingi keskne idee kui fokuseeriv tsepter. Kooli õppekava kontekstis on sellisteks keskseteks aineülesteks ideedeks pädevused. Pädevusi käsitleme kui lõimingutsentreid, mis on aluseks suutlikkuse kujunemiseks. Pädevuste kujundamist taotletakse nii õppe- kui ka õppekavavälises tegevuses.

Lõimingutsentriks võivad olla erinevad õppeviisid (individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk), mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi. Lõimingutsentriks võivad olla õppeülesanded (projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel. Lõiminguks võib olla ka mis tahes probleem, meetod või vahend, millega kaks või enam õpikogemust seostatakse.

Lõimimise esimeseks sammuks on lõimingutsentri määratlemine, mille leiab õppekava üldosast ja ainekavadest esitatuna ainevaldkondade kaupa. Üldpädevuste kujundamist on käsitletud täpsemalt riiklike õppekavade ainevaldkondade kirjeldustes. Valdkonnasisese lõimingu aluseks on vastava valdkonnapädevuse kujunemine. Valdkonnaülese lõimingu aluseks on pädevused kooliastmeti, mis on kirjeldatud riiklikes õppekavades.

Kui lõimingutsenter on valitud, tuleb selle käsitlemiseks leida sobiv lõiminguviis ja sellega seotud tegevused. Tegevused peavad olema õpetaja poolt valitud hariduslikult tähenduslikud ja soodustama iga aine õpitulemuste saavutamist ka siis, kui nad ei sisalda endas lõimingut. Lõiming väljendub õpetaja töö planeerimisel õppetegevustena. Tegevusteks võivad olla projektide kavandamine ja teostamine, probleemide lahendamine, uurimine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine. Lõimingu õnnestumiseks on oluline õpetajate koostöö. Selleks on koolis loodud võimalused õpetajate omavaheliseks tihedaks koostööks.

Lõimingu viisi valik on õpetajale vaba ning viisi valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi. Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming, interdistsiplinaarne valdkonnasisene või interdistsiplinaarne valdkondade vaheline lõiming.

Lõimingu rakendamise viisid on kirjeldatud kooli õppekava ainevaldkondade kavades sinna kuuluvate õppeainete kohta tervikuna.

4.2. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

Kooli olulisemaks õppe- ja kasvatusesmärgiks on õpilastes põhikooli riiklikus õppekavas esitatud üldpädevuste kujunemine.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused:

1) kultuuri- ja väärtuspädevus

suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja

kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus

suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

3) enesemääratluspädevus

suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

4) õpipädevus

suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

5) suhtluspädevus

suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeletes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus

suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboliteid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

7) ettevõtlikkuspädevus

suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;

8) digipädevus

suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Üldpädevuste kujundamisel järgitakse järgmisi põhimõtteid:

- üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel;
- üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses; üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös;
- üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad kooli ja kodu koostöös.

Üldpädevuste arengu toetamise rakendamise viisid on kirjeldatud kooli õppekava ainevaldkondade kavades sinna kuuluvate õppeainete kohta tervikuna.

4.3. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimikul ja keskkonna korraldusel.

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on ainevaldkonnaülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige (põhimõtted):

- 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat teemad on:

- 1) elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate

eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

5) teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Läbivate teemade käsitlemise rakendamise viisid on kirjeldatud kooli õppekava ainevaldkondade kavades sinna kuuluvate õppeainete kohta tervikuna.

5. ÕPPEKORRALDUS KOOLIS (SH ÕPPE KORRALDAMISE VIISID)

5.1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti ning vaba tunnimahu kasutamine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 on sätestatud põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus tundides. Põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikes 3 on sätestatud põhikooli kohustuslike õppeainete nädalatundide arv. Tulenevalt põhikooli riiklikus õppekavas esitatud kohustuslikest nädalatundide arvust ning lubatud vabast tunniressursist, mis jääb kohustusliku ja maksimaalselt lubatu vahele, on koostatud tunnijaotusplaan.

5.1.1. Tunnijaotusplaanid klassiti

Iga klassi kohta on toodud ainete/kursuste kaupa nädalakoormus, milles kajastub ka põhikoolis kohustuslikele ja **OMAHuvi** planeeritavatele ringitundidele määratud tundide arv. Ringitundides osalemine on vabatahtlik, kuid see täpsustatakse lapsevanema ja kooli vahelise koolituslepinguga. Tunnijaotusplaan põhikooli riikliku õppekava järgi õppivatele õpilastele:

	1. klass	2. klass	3. klass	I KA PRÕK		4. klass	5. klass	6. klass	II KA PRÕK		7. klass	8. klass	9. klass	III KA PRÕK		KOKK U PRÕK	
Eesti keel	6	6+1	7+1	19	2 1	5+1	3+1	3+1	11	14	2+1	2+1	2+1	6	9	36	44
Kirjandus	-	-	-	0		-	2	2	4	4	2	2	2	6	6	10	10
A-võõrkeel (inglise keel)	1	1	1	3	3	3	3	3	9	9	3	3	3	9	9	21	21
B-võõrkeel (vene keel või saksa keel)				0	0	1	1	1	3	3	3	3	3	9	9	12	12
Matemaatika	3+1	3+1	4	10	1 2	4+1	4+1	5	13	15	4	4	5	13	1 3	36	40
Loodusõpetus	1	1	1+1	3	4	2	2	3	7	7	2			2	2	12	13
Geograafia	-	-	-	0		-	-	-	0		1	2	2	5	5	5	5
Bioloogia	-	-	-	0		-	-	-	0		1	2	2	5	5	5	5
Keemia	-	-	-	0		-	-	-	0			2	2	4	4	4	4
Füüsika	-	-	-	0		-	-	-	0			2	2	4	4	4	4
Ajalugu	-	-	-	0		-	1+1	2	3	4	2	2	2	6	6	9	10
Inimeseõpetus	-	1	1	2	2	-	1	1	2	2	1	1		2	2	6	6
Ühiskonnaõpetus	-	-	-	0				1	1	1			2	2	2	3	3
Muusika	2	2	2	6	6	2	1	1	4	4	1	1	1	3	3	13	13
Kunst	2	1	1,5	4,5	4, 5	1	1	1	3	3	1	1	1	3	3	10,5	10,5
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	1	2	1,5	4,5	4, 5	1	2	2	5	5	2	2	1	5	5	14,5	14,5
Kehaline kasvatus	2	3	3	8	8	3	3	2	8	8	2	2	2	6	6	22	22
Digitund						1	1	1		3							3
Kommunikatiivne treening	1	1	1		3			1		1	1				1		5
Kokku	20	23	25	68	6 8	25	28	30	83	83	30	32	32	94		245	245

Vaba tunniressurss	2	3	3	8		3	4	3	10		2	1	1	4			
Kogupäevakooli ringitunnid OMAHuvis																	
Disain (lõimituna vene keelega)						2	2	2		6	2	2	2		6		
Teater (lõimituna vene keelega)						2	2	2		6	2	2	2		6		
Meedia (lõimituna inglise keelega)						2	2	2		6	2	2	2		6		
Tänavatants	1	1	1		3	2	2	2		6	2	2	2		6		
Huvitund	1	1	1		3												

5.1.2. Vaba tunnimahu kasutamine põhikooli klassides

	1. klas s	2. klas s	3. klas s	I K A	4. klas s	5. klas s	6. klas s	II K A	7. klas s	8. klas s	9. klas s	III K A	Kokku
Eesti keel		1	1		1	1	1		1	1	1		
Matemaatika	1	1			1								
Loodusõpetus			1										
Ajalugu						1							
Digitund					1	1	1						
Kommunikatiivne treening	1	1	1				1		1				
Kokku	2	3	3	8	3	4	3	10	2	1	1	4	22

5.1.3. Õppe korraldamise viisid

Kõikides kooliastmetes õpitakse kõiki õppeaineid kogu õppeaasta vältel vastavalt tunnijaotusplaanile.

OMA Erakooli päevaplaan on paindlik, õppetsüklite sees tehakse pause vastavalt õppijate vajadusele ja õppetöö eripärale.

Õppetsüklite vahel on üks või kaks pikka liikumisvahetundi.

Õppetöö toimub kooliruumides, õues, õppekäikudel ja mujal.

Klassiruumi paigutus võimaldab nii rühmas töötamist ja liikumist kui ka individuaalset tööd. OMA Erakooli klasside lauad ja toolid on kergesti liigutatavad ja õpieesmärgile ja -vormile kohandatavad.

Õpetajad planeerivad õppetöösse õpilaste vajadustele parajal määral autonoomiat ning õpilasele pakutakse õppetöö käigus jõu- ja asjakohaseid valikuid, kuidas, kellega, millises järjekorras või millise eesmärgini jõuda. Õpilane seab endale koostöös õpetajaga individuaalsed arengueesmärgid.

Õpilane on hindamisprotsessis aktiivne osapool, reflekteerides õppeprotsessis ning arenguvestlustel oma õppimise üle.

Iga 1.-4. klassi OMA Erakooli õpilase koolipäev algab juhitud hommikuringiga, mille käigus sõnastatakse ühiselt päeva eesmärgid ja päevaplaan.

Nädal lõppeb 1.-4. klassis ühise lõpuringiga, mille käigus reflekteeritakse nädala üle.

5.1.4. Riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused

Kool on teinud erisusi riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimistus ja õppemahtudes. Riikliku õppekava mahuga võrreldes õpitakse OMA Erakoolis tavapärasest enam eesti keelt, matemaatikat ning loodusõpetust I kooliastmes, eesti keelt, matemaatikat, ajalugu II kooliastmes, eesti keelt III kooliastmes. Tundide arvu suurendamine teemade kordamiseks või süvendamiseks on loodud, et toetada diferentseeritud lähenemist, mis annab õpetajatele võimaluse reguleerida õppetempo vastavalt õpilaste vajadustele, pakkuda lisavõimalusi andekatele õpilastele ning täiendavat tuge neile, kes vajavad rohkem juhendamist. Tundide arvu suurendamine võimaldab aineõpetuse õpitulemustes vajalike meetodite kaudu pöörata süvendatud tähelepanu üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks.

Kursuse „*Digitund*“ eesmärk on jõuda selleni, et õpilane kasutab õppe-/probleemülesannete lahendamiseks digitehnoloogilisi vahendeid eesmärgipäraselt ja turvaliselt. Kursus on lõimitud teiste õppeainetega, mis annab lisavõimaluse teiste ainete teadmiste kinnistamiseks.

“*Kommunikatiivne treening*” kursuse eesmärk on tutvustada õpilastele põhimõtteid, arendada nende loovust, algatusvõimet ja praktilisi oskusi, jõuda selleni, et õpilane väljendab ennast selgelt ja eakohaselt erinevates suhtlusolukordades, oskab kuulata ja mõista teist inimest ning edastab oma sõnumit eesmärgipäraselt ja lugupidavalt. Kursus on lõimitud teiste õppeainetega, mis annab lisavõimaluse suhtlemisoskuste rakendamiseks eri kontekstides.

5.1.5. Õppeainete valiku võimalused ja tingimused, valikõppeainete ja võõrkeelte valik

Kõik tunnijaotusplaanis esitatud õppeained on õpilasele kohustuslikud.

Valikõppeained põhikoolis valib kool ning nende õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §25 lõikes 2 sätestatud suurimat lubatud õpekoormust nädalas.

A-võõrkeelena õpetatakse inglise keelt. B-võõrkeelena õpetatakse saksa ja/või vene keelt.

5.1.6. Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti

Vastavalt kooli põhimäärusele on õppekeeleks eesti keel.

Õpetaja valikul ja algatusel võib lõimida kõiki õppeaineid erinevate keeltega. Õpetaja võib, kui see on õpitulemuse saavutamiseks vajalik, õppetunni tasandil kasutada aine õppekeelest erinevas keeles õppematerjale (sh õpilase koduses keeles) või teatud tunni etappides keele vahetust (nt

reflektsioonifaasis). Võõrkeeletundides toimuvad tunnid maksimaalselt sihtkeeles (nii õpetaja kui õpilaste poolt) ning kodukeele või muu keele kasutust välditakse.

5.2. Distsantsõppe korraldus

Kool juhendab distantsõppe läbiviimisel Andmekaitse Inspektsiooni 07. oktoobri 2020. a ringkirjas edastatud ühistest suunistest koolidele.

Kool annab ette distantsõppeks vajalikud nõuded ja küsib tagasiside, kas kodus on vastav tehniline valmisolek olemas või mitte. Kool ei küsi õpilastelt ega vanematelt täpsemaid tehnilisi andmeid või andmeid teenusepakkujate kohta.

Virtuaalsed õppetöö korraldamise keskkonnad

Juhul, kui isikuandmeid töödeldakse virtuaalkeskkonnas selgelt kogu kooli õppetöö korraldamiseks, sh ka distantsõppeta, ei küsita selleks eelnevaid nõusolekuid. Samuti ei paku kool alternatiivseid lahendusi või ühe lapsevanema tõttu ei korralda kool ümber oma tavapärasest tööd. Sellised keskkonnad, mida kool kasutab kogu kooli õppetöö korraldamiseks on eKool ja kooli domeeniga meiliaadressid.

Õppetöö korraldamist võimaldavate keskkondade paroolide haldamine toimub kas õpilase enda või nooremate laste puhul nende vanema poolt ning koolile jääb parooli taastamisel administreeriv roll. Selle korralduseks loob kool konto loomisel ühekordsed ajutised paroolid, mis tuleb õpilasel või vanemal pärast sisse logimist kohe ära muuta.

Virtuaalsed õppetöö abistamise keskkonnad

Kõik muud keskkonnad, mis ei ole õppetöö korraldamiseks vältimatud, on nõusolekupõhised. Neid keskkondi pakub kool alternatiivina neile, kes ei soovi õppetööks tavapäraselt kasutatavaid keskkondi kasutada.

Otsused, milliseid keskkondi ja rakendusi (äppe) tunni läbiviimisel kasutada, teeb kool, mitte iga õpetaja eraldi. Erandina on need testide loomise keskkonnad, mis ei nõua konto tegemist ja kus ei toimu isikuandmete salvestamist. Muul juhul valib ja vastutab kool, millised virtuaalsed abivahendid on kooli hinnangul turvalised ja tööks vajalikud. Keskkondade valikul kasutab kool võimalusel sama tooteperekonna teenuseid (sama konto erinevatele teenustele), et ei tekiks liiga palju erinevaid keskkondade haldamise seotud kohustusi.

Pärast eesmärgi täitumist hoolitseb kool, et kõik andmed ja kasutajakontod saaksid kustutatud.

Keskkonna valikul lähtub kool vanuselisest piirangust, mille on keskkond seadnud. Eelistatakse Euroopa Liidu tegevuspiirkonnas andmete töötlemist arvestavate keskkondadega, sest probleemide korral on sel juhul tagatud ühtsed õiguskaitsepõhimõtted.

Pärast hinde väljapanemist (s.t pärast hindamise vaidlustusaega) tagab kool, et õpetaja on kõik saadud failid, videod ja fotod kustutanud. Või kui soovitakse midagi hiljem muul eesmärgil kasutada, peab õpetajal olema selleks eelnev nõusolek. Et kool saaks seda nõuet täita, peavad õpetajad kasutama töövahendiks ainult kooli domeeniga e-posti aadressi.

Videote ja fotode edastamisel õpetajale (nt kehalise tunni harjutuste sooritamise hindamiseks) kasutatakse ainult sellist võimalust, kus kasutajad laevad need üles kooli serverisse, kus need pärast teatud aja möödumist automaatselt kustutatakse, ning teavitatakse puudutatud isikud sellest, kaua andmeid säilitatakse.

Õpilast tuleb jäädvustada fotol või videol nii, et ta ei oleks üheselt tuvastatav (nt selja tagant, kaugelt distantsilt, hiljem udutades jms). Õpilased võivad kooliga jagada videot ka nii, et see on nähtav vaid õpetajale, ei ole allalaetav ja õpilased saavad selle hiljem ise ära kustutada. Juhul, kui video funktsioon ei ole õpitulemuse saavutatuse hindamiseks vajalik, siis kasutatakse ainult häälsalvestavaid programme.

Kool hoolitseb selle eest, et kooli arvutid, serverid jms oleks turvalised. Kooli töötajad ei töötle avalikus pilveruumis näiteks laste, õpetajate või vanemate eriliigilisi isikuandmeid. Isikuandmete Euroopa Liidust väljaspool majutatud pilve andmete edastamisel lähtub kool isikuandmete kaitse üldmääruse reeglitest ja nõuetest andmete kolmandasse riiki edastamise kohta. Distsantsõppes võib õpetaja kasutada erinevaid sotsiaalmeediagruppe, nt Facebook, Instagram, WhatsApp), kus õpetaja ja õpilased saavad omavahel mõtteid ja kogemusi vahetada.

Tundide salvestamine ja ülekanded (distsantsõpe ja põimõpe)

Tundide voogedastamine põimõppe ja distantsõppe korral toimub avaliku ülesande täitmiseks ning ei vaja eelnevaid nõusolekuid.

Distsantsõppe korral toimub kogu õppetöö virtuaalselt õppetöö korraldamise eesmärgil.

Põimõppe korral peab esinema igal korral reaalne vajadus (nt kokkulepe mõne vanemaga, kelle laps peab olema karantiinis, isolatsioonis jms). Kas üldse ja mis tingimustel kellelegi põimõppe võimalust pakutakse, otsustab õpetaja. Eemalolevatel õpilasel on alati võimalus kokkuleppel õpetajaga kasutada eraldi suhtlust õpetajaga nagu koduõppel, nõu küsimisel, järelevastamisel jms.

Põimõppe läbiviimise otsustab õpetaja. Põimõpet on tehniliselt keerukas läbi viia (õpetaja liigub klassis ringi ja pole pidevalt kaamera ees, tema hääli ei kostu mikrofoni, taustamüra segab õpetaja kuulamist), mistõttu sellisel viisil tunnis osalemine ei pruugi anda soovitud eesmärki. Samas võimalus klassiga videosilla kaudu suhelda aitab eemaloleval õpilasel tunda, et ta on osa kollektiivist. Iga konkreetse juhtumi puhul teeb otsuse õpetaja.

Põimõppe võimaluse kasutamiseks kasutatakse vaid mittestatsionaarseid kaameraid, kuna statsionaarsete kaamerate paigaldamine klassiruumi ei ole põhjendatud.

Õpetaja peab tagama, et ligipääs otseülekandele on vaid selleks ettenähtud isikutel. Kui teenus võimaldab, võib juurdepääsu ülekandekeskonnale täiendavalt kaitsta salasõnaga. Õpetaja peab veenduma, et ülekannet jälgivad vaid ettenähtud õpilased, sh ei või seda ilma kokkuleppeta jälgida ka lapsevanemad. Seega on põhjendatud õpetaja nõue, et tundi ei või jälgida kõrvalised isikud kodus ning selle võib õpetaja seada tunnis osalemise tingimuseks. Reaalajas õpilastest videopildi jälgimine on meie hinnangul põhjendatud, et õpetaja saaks tundi läbi viia, sh kontrollida õpilase tunnis osalemist. Seega võib õpetaja nõuda, et õpilane peab oma videopilti jagama.

Kui eesmärk on tunnis osalemine ja tunni läbiviimine, siis puudub põhjendus järele vaatamiseks ja salvestamiseks. Kui õpilane tunnist puudub, siis ka järelevastamine toimub nii, nagu see toimuks ilma distantstõppeta.

Õpetajad kasutavad ainult selliseid virtuaalkeskondi, mis võimaldavad õpetajal, kui tunni läbiviijal salvestamisfunktsiooni kasutamist kontrollida ja seadistada selliselt, et nt ainult õpetaja saab salvestamise algatada. See annab võimaluse maandada riske, et ei toimuks kontrollimatut õppetunni salvestamist ja hilisemat levitamist ja avaldamist. Kui salvestamine on virtuaalkeskonnas õpetaja poolt aktiveeritud, tuleb õpetajal sellest õpilasi teavitada, ning tuleb arvestada, et salvestub ka teenuse suhtlusaknas toimuv infovahetus.

Klassiruumis toimuva tunni edastamisel suunab õpetaja arvutikaamera nii, et õpilased ei oleks kogu aja näoga otse kaamerasse (nt selja tagant) või näitab vaid õpetajat. Distantstõppe korral tuleb õpilastel hoida enda arvutipilti kodus nii, et peale nende ei oleks taustal muid isikuid ja tuleks kasutada kõrvaklappe.

Distantstõppes tunni salvestamine ja salvestite jagamine ei ole ilma eelneva kokkuleppeta lubatud. Sellise õpilaste või vanemate tegevuse eest ei vastuta enam kool.

Koolilõuna pakkumine distantstõppe ajal

Õiguskantsleri avaliku selgituse kohaselt on koolilõuna mitterahaline hüvitis, mille pakkumise kohustust kohalikul omavalitsusel ei ole. Sellest lähtuvalt on kool asunud seisukohale, et tegemist on koostöös kohaliku omavalituse ja kooliga pakutava võimalusega (sh on koolil õigus seada teenuse kasutamiseks ka õiglasel tingimused).

Kui kool koostöös kooli pidajaga otsustab pakkuda koolilõunat koos koju viimise teenusega, siis vanematelt kontaktandmete küsimine on vajalik. Iga vanem saab ise otsustada, kas ta teenust kasutab, seega on tegemist nõusolekupõhise andmete töötlemisega (IKÜM artikkel 6 lõige 1 punkt a).

Tugi ja teiste teenuste kättesaadavus distantstõppe ajal

Distantstõppe korral on tagatud tugiteenuste ja teiste teenuste kättesaadavus, sh koolitervishoiuteenus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses ettenähtud korras.

6. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 4 ja põhikooli riikliku õppekava § 15 lõike 9 kohaselt võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

Kui kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatakse koolis õpetatava osana, siis peab olema aru saada, millise õppimise põhjal on seda tehtud ja milliste õpitulemuste saavutamisel on kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatud.

Keskne põhimõte on, et lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest, mitte sellest, kelle juures ja kus õpilane õppis või tegevusi sooritas. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendavat materjali ei küsita selle kohta, kes õpetas või kus õpiti. Täiendav materjali vajadus on seotud sellega, et paremini mõista, kas taotletavad õpitulemused on omandatud. Väljundipõhises õppes ei ole keskne küsimus selles, kuidas ja kus mingi pädevus või õpitulemus omandati, vaid pigem selles, kas see pädevus või õpitulemus on olemas ja kuidas selle olemasolu on võimalik hinnata. Kooli õppekava välist õppimist või tegevust ei hinnata mitte kogemuse, vaid sellest toimunud õppimise põhjal. Õpitu peab kokku sobima nende õpitulemustega, mille saavutamist taotletakse. Kindlasti peab õpitu olema määratletav ka tasemega. Põhikoolis arvestatakse samal haridustasemel või kõrgemal tasemel omandatud. On oluline, et mujal õpitu oleks sisuliselt sobiv õppekavaga, mille järgi õpilane koolis õpib.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappides: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemised olla seotud:

- tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud enam kui kolm aastat tagasi;
- sisulise aegumisega – kuna teatud õpitulemused aeguvad ajas, näiteks seoses infotehnoloogia arenguga;
- teisel (madalamal) õppetasemel läbitud õppe mitte arvestamisega;
- topeltarvestamise vältimisega - mujal (näiteks muusikakoolis) õpitu, mille tõenduseks on antud muusikakooli tunnistus, ei ole automaatselt üle kantav muusika õppeaine läbimisena.

Samuti ei arvestata kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi seoses kooli lõpetamisega (loovtöö koostamisel), kui õigusaktides ei ole sätestatud erandeid.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamist juhib ja korraldab direktor kaasates vajalikke isikuid ning selgitades välja, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud nõutud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatu on ajakohane. Hindamisse kaasatakse vähemalt üks õpetaja, kes tunneb terviklikult ja põhjalikult õppekava, kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise erinevaid hindamise vahendeid ja nende kasutamise võimalusi.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet selle kaudu, et uuritakse õpilase esitatud õpitulemuste omandatuse tõendamist võimaldavaid materjale ning nende vastavust õpitulemustega, mille arvestamist taotletakse. Hindamisel eristatakse otseseid ja

kaudseid tõendeid. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise hindamine toetub vaid tõendusmaterjalidele. Tõendusmaterjalideks võivad olla primaarsed tõendusmaterjalid (töönäidised, kirjutatud projektid, uurimistööd, artiklid, kavandid, projekti ja/või uurimistöö aruanded jm, mis otseselt tõestavad taotleja pädevusi või õpitulemusi), **sekundaarsed** tõendusmaterjalid (õpisoorituste tõend või hinnetelett, juhendaja või kogenud kolleegi hinnang, õppeaine kava, kus on kirjas õppeaine eesmärgid, õpitulemused, sisu lühikirjeldus, maht tundides, tõendus tegevuste sooritamise kohta) või **narratiivsed** tõendusmaterjalid (igasugused oma õppimise ning tegevuse analüütilised käsitlused, kus taotleja seostab õpitut taotletava õppeaine õpitulemustega, taotleja kogemuse-alane refleksioon). Tavaliselt on tõendusmaterjalid omavahel kombineeritud. Direktoril on õigus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjalid ei ole piisavad õpitulemuse omandatuse tõendamiseks.

Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal tuleb esitada taotlus vabas vormis kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise taotlemiseks. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina. Enne taotluse esitamist toimub õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta. Nõustamist viib läbi direktor.

7. PÄDEVUSTE KUJUNDAMISEKS NING ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED (SH ÕPPEKAVA RAKENDAMIST TOETAVAD TEGEVUSED, ÕPPEKÄIGUD JA MUU TAOLINE)

Pädevuste kujundamiseks ning õppekeskkonna mitmekesistamiseks on koolis kavandatud tegevused, mis kirjeldatakse konkreetsemalt kooli üldtööplaanis kooskõlas haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010. a määruse 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ §-ga 4.

Tegevuste kavandamine õppekeskkonna mitmekesistamiseks kooli tasandil on direktori tööülesanne, kaasates kõiki kooli töötajaid.

Ülekoolilised õppekava rakendamist toetavad tegevused on alljärgnevad:

- 1) õppekäigud ja ekskursioonid, mis toetavad ainevaldkonnaülest pädevuste kujunemist;
- 2) loovtöid tutvustavad üritused;
- 3) traditsioonilised ülekoolilised üritused, mis toimuvad igal õppeaastal;
- 4) kooli ja kalendritähtpäevaga seotud üritused (näiteks aktused, jms);
- 5) heategevusüritused;
- 6) kontserdid ja teatrikülastused;
- 7) spordiüritused ja loodusmatkad;
- 8) loovtöö koostamiseks mõeldud projektinädal kolmandas kooliastmes.

8. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI

8.1. Üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks

Vastavalt liiklusseaduse § 4 lõikele 1 on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- 1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- 2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Kooli rolliks on vastavalt liiklusseaduse § 4 lõikele 2 viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada õpilasi ette ohutuks liiklemiseks.

Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011. a määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“.

8.2. Liikluskasvatuse teemad

Liikluskasvatuse teemad on tuletatud põhikooli riikliku õppekava läbivast teemast „Tervis ja ohutus“ ning liikluskasvatus.ee veebilehel esitatud soovitustest liikluskasvatuse osas ning liiklusseadusest ja selle alusel antud määrusest „Laste liikluskasvatuse kord“.

Liikluskasvatuse teemad	Liikluskasvatuse ulatus tundides õppeaastas klassi kohta
Jalakäija liiklusreeglid	4
Ohutu liikluskäitumine	2
Liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine	1
Liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus	1
Kokku:	8

Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse peamiselt klassijuhatajate poolt. Detailsemad õpitegevused lähtuvalt liikluskasvatuse teemadest kavandatakse klassijuhatajate tasandil.

9. III KOOLIASTMES LÄBIVATEST TEEMADEST LÄHTUVA VÕI ÕPPEAINEID LÄIMIVA LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

Põhikooli lõpetamise tingimuseks on, et õpilane on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv ning tähendab uurimust, projekti, kunstitööd või muud taolist.

Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteematiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Kunstitöö eeldab idee loomist ja teose valmistamist. Õpilafirma eeldab toodet, mida õpilafirma pakub.

Loovtöö on õpilase kavandatud, teostatud ja esitletud töö, mis on teostatud juhendamisel. Loovtöö järgib esteetilisi ja eetilisi väärtusi ning tal on füüsiline väljund, mis on teistele esitletav. Loovtööna ei esitata ainekava raames ettenähtud tööd. Loovtööks loetakse tööd, mis ületab ainekavas ettenähtud nõudeid.

Loovtöö võib teha nii individuaalselt kui ka rühmatööna.

Loovtöö teemavalikus lepivad kokku õpilane ja juhendaja, kaasates vajadusel teisi õpetajaid. Teemavalik peab sisaldama selgitust, mis võimaldab mõista, kuidas on loovtöö seotud läbiva teemaga ja/või milliseid õppeaineid on loovtöö lõimiv ning kirjeldama väga lühidalt tööprotsessi ja tulemust.

Loovtöö tegemist ja sooritamist koordineerib direktor, kaasates vajadusel kooli töötajaid. Loovtöö teostatakse selleks ette nähtud projektinädala jooksul.

Loovtöö loetakse sooritatuks kui õpilane on loovtöö esitlenud ettekandena. Esitlused toimuvad projektinädala lõppedes. Loovtööd hinnatakse hinnangutega „sooritatud“ või „mittesooritatud“.

Loovtöö sooritatakse 8. klassis. Mõjuval põhjusel võib loovtööd sooritada ka muul ajal (näiteks 7. klassis), kuid mitte hiljem kui 9. klassi kolmandal trimestril.

10. HINDAMISE KORRALDUS JA HINDAMISE TÄPSUSTATUD TINGIMUSED JA KORD

10.1. Tulemuse hindamine hindegaga „nõrk“, kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk“. Kuna koolis on kasutatav 100 palline hindedüsteem ja nõrk on pallide vahemik 0 – 19, siis kantakse eKooli täht „M“, kui tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine.

Õpilasele antakse võimalus järelevastamiseks või järeltööks, misjärel märke „M“ eKoolis asendatakse saadud pallidega.

10.2. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, on õpilasel võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

Järelevastamine ja järeltöö sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahel kokkulepitud ajal ja kohas.

Kui õpilane ja õpetaja ei jõua järelevastamise või järeltöö sooritamise vormi ja sisu osas kokkuleppele, siis tuleb õpilasel esitada vastav kirjalik kaebus direktorile menetlemiseks, kelle ülesanne on leida hiljemalt 5 tööpäeva jooksul tekkinud olukorrale lahendus.

Õpetaja ei sea kokkuvõtva hindamise perioodist lühemaid ajalisi piirangid õpilase soovile järele vastata või sooritada järeltöö. Õpetaja ei arvesta hindamisel asjaoluga, et hinne on saadud järelevastamise või järeltöö kaudu. Järelevastamise või järeltöö sooritamise meetodi valib õpetaja lähtuvalt hinnatavast õpitulemusest.

Järelevastamine ja järeltöö asendab eelneva hinde, tingimusel, et järelevastamise või järeltöö käigus saadud hinne on eelmisest tulemusest parem.

Koolis järgitakse põhimõtet, et õpilaste soovi õppida tuleb toetada kogu aeg ning eriti toetatakse õppimist, mis püüdleb senisest parema tulemuse suunas. Tervitatav on õpilase tahe omandada kõik õppekavaga ette nähtud õpitulemused, mis väljendub soovis parandada kõiki maksimum tulemusest madalamaid sooritused.

Järelevastamise või järeltöö sooritamise eest saadud hinnet saab õpilane vaidlustada vastavalt hinde vaidlustamise korrale.

10.3. Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

Esmased vaided hinnete ja hinnangute puhul lahendatakse aineõpetaja tasandil.

Kui õpilane ja õpetaja jäävad eri arvamusele hinde või hinnangu osas, siis peab õpilane esitama hiljemalt 30 päeva jooksul vaide direktorile.

Direktor korraldab vaidemenetluse ja teavitab õpilast vaideotsusest.

10.4. Kokkuvõtva hindamise sagedus, et teavitada õpilast ja vanemat kokkuvõtivatest hinnetest

Põhikoolis koondatakse hinded poolaastahinneteks ning poolaastahinded koondatakse aastahinneteks.

Kuna kool arvestab vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikele 4 ja põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikele 9 kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana, siis mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist kokkuvõtva hindamisena.

Kokkuvõtivatest hinnetest saab vanem teabe eKoolist.

10.5. Kasutatav hindedüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted

Koolis kasutatakse sajapallist hindedüsteemi, mis erineb põhikooli riikliku õppekava §-s 21 kirjeldatud tähendusest.

Hinded teisendatakse viie palli süsteemi alljärgnevalt.

Kooli kasutatav hindedüsteem	Hinnete viie palli süsteemi teisendamise (põhikooli riikliku õppekava §-s 21 kirjeldatud sõnastuses)
95-100 palli ehk „suurepärase”: vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutus ületab nõutavaid õpitulemusi	hindeg „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid
90-94 palli ehk „väga hea”: vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutus vastab täiel määral õppekava nõuetele	
85-89 palli ehk „tubli”: vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutus vastab üldiselt õppekava nõuetele	hindeg „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele
75-84 palli ehk „hea”: vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutus vastab üldiselt õppekava nõuetele, kuid selles on mõni väiksem ebatäpsus, mõni väiksem puudus või õpitulemuse konteksti arvestades ebaoluline viga	
70-74 palli ehk „keskpärane”: vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutus vastab üldiselt õppekava nõuetele, kuid selles esineb väiksemaid puudusi ja vigu või ei ole täielik	hindeg „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasises õppimisel või edasises elus;
60-69 palli ehk „rahuldav”: vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutus vastab üldiselt õppekava nõuetele, kuid selles esineb mõni tõsine puudus või viga ning praktilises rakendamises jääb mõningal määral puudu iseseisvusest, õpilane vajab juhendamist ja suunamist	
50-59 palli ehk „piisav”: vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutus vastab üldiselt õppekava nõuetele, kuid esineb tõsiseid puudusi ja vigu ning nende praktilisel rakendamisel vajab õpilane juhendamist ja suunamist	
40-49 palli ehk „kesine”: õpilane on omandanud õppekavas nõutavad	hindeg „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava

õpitulemused, kuid ei suuda neid õppeülesannetes rakendada	temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
20–39 palli ehk „puudulik”: õpilane on omandanud õppekavas nõutavad õpitulemused, kuid õppeülesannetes esineb olulisi puudusi ja vigu, mis ei võimalda raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel	
0–19 palli ehk „nõrk”: õpilane ei ole omandanud nõutavaid õpitulemusi ka õpetaja suunamise ja juhendamise korral ning õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub	hindegas „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub

10.6. Kirjeldavate sõnaliste hinnangute kasutamine põhikooli I ja II kooliastmel

Põhikooli I ja II kooliastmes kasutatakse õpilase hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Sõnaline hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuse kohta koostatud õpitulemuse hindamise kriteeriumitele, mis on väljendatud erinevatel tasanditel.

I ja II kooliastmes kasutatav kokkuvõttev sõnaline hindamine toimub kaks korda õppeaastas (poolaastate kaupa). Kokkuvõttes hinnangus kajastub selgelt, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

Õpilase koolist lahkumisel teiseandatakse jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmise klassi üleviimisel, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 29 lõikes 2 sätestatud hindedkaalasse.

10.7. Täiendavale õppetööle jätmise, järgmise klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise täpsustatud tingimused ja kord

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle põhikooli riiklikus õppekava § 22 lõikes 9 sätestatud tingimustel ja korras. Õpilase puhul, kes jäetakse õppenõukogu otsusega täiendavale õppetööle, on tegemist põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõike 5 kohaselt üldist tuge vajava õpilasega, sest tal on tekkinud takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel. Õpilase täiendavale õppetööle jätmisega seotud menetlustoiminguid teostab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija.

Õpetajad, kelle õpilased tuleks jätta täiendavale õppetööle, esitavad haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerijale kirjaliku analüüsi õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede, seni rakendatud meetmete kohta koos ettepanekutega täiendava õppetöö mahtude osas. Õpetajate esitatud analüüside põhjal teeb hariduslik erivajadusega õpilase õppe koordineerija ettepanekud täiendava õppetöö mahtude osas õppenõukogule.

Kui õppenõukogu on otsustanud õpilase jätmise täiendavale õppetööle, siis õpetaja koostab täiendava õppetöö läbiviimiseks kava vastavalt tundide arvule, mis on õpilasele täiendava õppetöö läbiviimiseks otsustatud.

Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu. Õppenõukogu otsus õpilase järgmisse klassi üleviimise kohta märgitakse klassipäevikusse (eKoolis) ja õpilasraamatusse.

Õpilane jäetakse klassikursust kordama põhikooli riiklikus õppekavas § 22 lõikes 10 ja 11 sätestatud tingimustel ja korras. Klassipäevikusse (eKoolis) ja õpilasraamatusse märgitakse õppenõukogu otsus õpilase klassikursust kordama jätmise kohta.

11. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE KORRALDUS NING ÕPILASTE TÄIENDAVA JUHENDAMISE JA HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate ja teiste koolitöötajate koostöös.

Direktor on määranud haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (edaspidi „Kordineerija“), kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.

Kordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.

Vähemalt korra õppeaastas ja juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppenud, hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe kordineerija koostöös õpetajate ja teiste koolitöötajatega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb ettepanekud edasiseks tegevuseks.

Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitakse lisauuringuid. Nimetatud hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitusel, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile. Direktor määrab koolis isiku, kes vastutab selle kaardi täitmise eest.

Õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatakse põhikooli riikliku õppekava §-s 17 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 13 lubatud erisusi.

11.1. Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused

Individuaalse õppekava määramisel ja koostamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 18 sätestatust, põhikooli riiklikus õppekavas § 17 lõikes 8 ja § 22 lõikes 7 sätestatust ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 13 sätestatust. Muu tugisüsteem määratakse õpilasele põhikooli riiklikus õppekavas § 22 lõikes 7 sätestatud tingimustel.

Individuaalse õppekava rakendamine tugimeetmena põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 58 lõikes 3 sätestatud tähenduses toimub põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 58 lõigetes 1 kuni 9 ja § 12 lõikes 1 sätestatud tingimustel ja korras.

Õpilane viiakse individuaalsele õppekavale üle Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 28 punkti 6 alusel, mille kohaselt individuaalsele õppekavale üleviimine vormistab direktor. Haridus- ja teadusministri 25. augusti

2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 6 lõike 2 kohaselt märgitakse õpilasraamatu õpilase leheküljele andmed individuaalse õppekava rakendamise kohta. Haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010. a määruse nr 52 § 12 lõike 7 kohaselt individuaalse õppekava alusel õppiv õpilane kantakse klassipäeviku üldnimekirja vastava märkega.

11.2. Andeka õpilase juhendamine ja tema oskuste arendamine konkurssideks ja olümpiaadideks valmistumisel

Andekate õpilaste aineolümpiaadideks või konkurssideks ettevalmistamine toimub täiendava tööna ja selleks on õpetajal eraldi konsultatsiooniaeg, mis ei kattu õpiraskustega õpilaste konsultatsioonide ajaga. Igal õpetajal on nädalas 30 min konsultatsiooniaega, et tegeleda andeka õpilasega. Lisaks õpetajatele tegeleb andekatega koolis üks tund nädalas huvijuht. Kui õpilased keskenduvad peaaesjalikult ainealaselt andekatega, siis huvijuht tegeleb õpilastega, kes on sotsiaalselt aktiivsed.

Andekatega tegelemise initsiatiiv tuleb õpetajalt, kes selgitab välja ainealaselt tugevad õpilased ning juhendab neid kord nädalas konsultatsioonis. Lisaks annab õpetaja individuaalseid ülesandeid ja konsultatsioonis arutatakse iseseisvalt teostatud ülesandeid. Kui õpilasel on vajadus saada nõu, siis õpetajad tegelevad õpilastega ka vahetunnis.

Andekat õpilast tunnustatakse aktiivse osavõtu eest. Ka vanemad saavad tänukirjad. Iga trimestri lõpus tehakse kokkuvõte. Kui õpetajal on õpilastest grupp, kes valmistuvad olümpiaadiks, siis otsustatakse ühiselt, kes kooli esindab. Koolis on põhimõte, et kõik õpilased, kes soovivad, saavad ennast panna proovile olümpiaadi koolivoorus, et saada uusi kogemusi. Iga õpilane, kes soovib võistlusel, konkursil või olümpiaadil osaleda, temaga koolis tegeletakse ja teda toetatakse. Loomingulistes valdkondades korraldatakse koolis näitusi, kaasatakse ka erivajadusega lapsi.

12. KARJÄÄRIÕPPE, KARJÄÄRIINFO JA NÕUSTAMISE KORRALDAMINE

Põhikoolis toimub karjääriõpe läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemise kaudu. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisu ja eesmärgid arvestatakse kooli õpikeskkonna kujundamisel koolis ja õppetunnis. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Tunnivälise tegevuse käigus saavad õpilased projektipäevade, õppekäikude jms raames toetust karjääriotsuste ja eneseteostuse planeerimiseks.

Karjääriinfot edastavad, karjääriõpet ja karjääriõppega seotud üritusi korraldavad aineõpetajad.

Karjääriõppe hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine edasiõppimise või õppekavavälise õppimise võimaluste kohta aineõpetajate tasandil.

Nõustamine toimub eelneval kokkuleppel direktoriga.

Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse õpilaste teavitamise kaudu edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest:

- 1) ainetundides läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisel;

- 2) erinevate ürituste kaudu (teadlaste öö, jms);
- 3) edasiõppimist tutvustavate õppepäevade kaudu nii koolis kui väljaspool kooli;
- 4) koostöös Töötukassaga.

13. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

Teavitamisel juhindutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 55 sätestatust. Õpilaste ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud korra kohaselt.

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse koolis välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

Koolis nõustatakse vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

Koolis on tagatud õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavus õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamine ja nõustamine õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks või poolaasta algul.

Õpilasel on võimalus saada õppekorralduse kohta infot ja nõuandeid direktorilt ning vahetult aineõpetajalt konsultatsiooniaegadel või kokkuleppel.

14. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

14.1. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise üldpõhimõtted

Õpetajate koostöö eesmärgiks on õppekavas kirjeldatud taotletavate õpitulemusteni/pädevusteni jõudmine õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lähtudes õpiväljunditest, etteantud ajast, õppekavas kirjeldatud õppesisust ja õpitegevusest.

Õpetaja töö planeerimine toimub kooli õppekava alusel lähtudes põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud üldistest põhimõtetest õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele ja korraldamisele.

Väljundipõhises õppes on õpetaja pädevuses otsustada, mil määral ta soovib enda tegevust kavandades seda kirjeldada taasesitatavas vormis, mis esitatakse e-koolis.

Kuna õpiväljundid on riiklikul tasandil kirjeldatud ning kavandatud on ka õppeaine sisu ning osaliselt õppemetoodika, siis õpetajal tuleb mõelda, kui palju õpilasel kulub aega iga õpiväljundi saavutamiseks. Õpetajal tuleb tagada õpiväljundite sidusus õppetöö mahu ja õppekorraldusega. Muu sidusus on tagatud põhikooli riikliku õppekava täitmisega.

Kavandamise aluseks on see, kui palju keskmine õpilane suudab kindla ajavahemiku jooksul õppida. Arvestuslik õppeaeg on tundide hulk, mida keskmine õpilane õpiväljundini jõudmiseks eeldatavalt vajab. Arvestuslikku õppeaega mõjutavad õpilase varasemad kogemused, teadmised, oskused jms.

Töömahu arvestamisel tuleb arvesse võtta õpilaste tegevus ja hindamise meetodid. Õpilasele õpiväljundite omandamiseks etteantud ajahulk on määratletud õigusaktidega ning tunnijaotusplaaniga. Üldiselt on õpilase õppetöö koormus vähem kui 8 tundi päevas.

Kavandades peab õpetaja teadvustama, et kunagi ei ole nii palju aega, et õpilane võiks selgeks õppida kõik, mida õpetaja tahab talle õpetada. Tuleb teha kompromisse ja leida kesktee olemasoleva aja ja soovitud tulemuste vahel.

Väljundipõhises õppes toimub õppeprotsessi kavandamine selliselt, et esmalt määratletakse eesmärgid, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada, seejärel kavandatakse, kuidas eesmärkide saavutatust hinnata ja alles seejärel konkretiseeritakse õppesisu ja -meetodid.

14.2. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted distantsõppe korral

Kuna õpilastel on õigus saada juhendatud õpet, siis see tähendab, et elektroonilisi lahendusi kasutades ei tohi tekkida olukorda, kus õpilastele üksnes jagatakse õppeülesanded kätte ning määratakse tähtaeg, millal need peavad olema üles laetud nõutud keskkonda. Distsantsõppe puhul tähendab juhendatud õpe seda, et õpilastele on antud selged õpijuhised kust, mida ja kuidas õppida, milliseid õpistrateegiaid kasutada, kust leida lisamaterjale ja õppimise tuge. Samuti tuleb anda tagasisidet õppimise kohta, näiteks mis õnnestus hästi, millised olid vead ja millest need võivad olla tingitud ja mida teha selleks, et tehtud vigu parandada ja õpitavast paremini aru saada. Distsantsõppe puhul tuleb jälgida, et juhendatud õpe oleks õppetunni ajal tagatud. Õpilasele peab olema tagatud võimalus individuaalseks suhtluspõhiseks juhendamiseks ja tagasisideks.

Hariduslike erivajadustega laste puhul on rangelt soovituslik distantsõpet mitte rakendada, välja arvatud juhul, kui vanem on selleks andnud nõusoleku. Läbi peab mõtlema, kuidas tagatakse haridusliku erivajadusega lapse õpetamine temale kõige soodsamal viisil. Lisaks ei ole distantsõpet soovitatav läbi viia põhikooli I ja II astmes ning teistes kooliastmetes õpilaste suhtes, kellele distantsõpet ei sobi ja kelle õppetulemused võivad distantsõpet tõttu oluliselt langeda. Vähese iseseisva õppimisoskusega õpilased vajavad juhendatud õppimist. Iseseisva õppimisoskuse arendamiseks on vajalik kontakt täiskasvanuga, et arendada välja iseseisvaks õppimiseks piisavad oskused. Distantsõpet rakendamisel peab tagama õpilastele suurima võimaliku ja vajaliku abi, õpetuse juhendamise ning toetuse.

Distantsõpet korraldamine ei saa langeda õpilase perele. Distantsõpet võib vanematele kaasa tuua ebaproportsionaalse majandusliku koormuse, mis ei ole õigusaktidega kooskõlas. Õppekavajärgse õpetuse ajal ei saa õpetaja ühepoolset panna lapsevanemale vastutust, mida seadusest tulenevalt temale pandud ei ole. Vanema kohustused on sätestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 11 lõikes 1:

Vanem on kohustatud võimaldama ja soodustama koolikohustuse täitmist, sealhulgas:

- 1) looma koolikohustuslikule õpilasele kodus õppimist soodustavad tingimused ja õpetuse osalemise eeldused;
- 2) esitama koolile oma kontaktandmed ja teavitama nende muutustest;
- 3) tutvuma koolielu reguleerivate aktidega;
- 4) tegema koostööd kooliga käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras;
- 5) kasutama meetmeid, mida talle pakub kool või elukohajärgne valla- või linnavalitsus;
- 6) pöörduma kooli ettepanekul koolivälise nõustamismeeskonna poole;
- 7) taotlema vajaduse korral koolilt ja õpilase elukohajärgselt valla- või linnavalitsuselt õigusaktides sätestatud koolikohustuse täitmise tagamise meetmete rakendamist.

14.3. Õpetajate omavaheline koostöö

Kooli õpetajate koostöö toimub õppenõukogu, nõupidamiste ja sisekoolituste vahendusel. Õppeaasta viimasel õppenõukogu koosolekul seatakse õppeaasta eesmärgid, tegevused nende saavutamiseks, sh õppekava arendustegevused ja personali täienduskoolitused, sh sisekoolitused.

Õppeaasta kokkuvõtte ning hinnang õppeaasta eesmärkide tulemustele antakse samuti õppeaasta viimasel õppenõukogus. Kokkuvõtte tegemise aluseks on kooli arengukava ja õppeaasta eesmärkide täitmise, tegevuste ja saavutatud tulemuste analüüs.

Õppekava arendamisesse kaasab koolijuht aineõpetajad. Õpetajate vastastikune kogemuste vahetus toimub koolivaheaegadel sisekoolitusena, kus toimub õppimine kolleegilt kolleegile.

Klassiõpetajate ja aineõpetajate koosolekud, millest võtavad osa kooli juhtkonna liikmed ja tugispetsialistid toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui kord kuus. Koosolekud valmistavad ette juhtkonna liikmed.

Infoliikumine koolis on pidev tegevus, kooli siseses e-keskkonnas, e-posti teel, koosolekutel. Kõik teavad, mis toimub, kuna on väike kool.

15. ÕPPEETAPPIDE (KLASS) JA ERAKOOLI LÕPETAMISE NÕUDED

Õppenõukogu otsustab õpilase järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle ja 1.–3. kooliastmes klassikursust kordama jätmise põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel ja korras.

Õppenõukogu otsustab põhikooli lõpetamise põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel ja korras.

16. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

16.1 Kooli õppekava muutmise algatamine

Kooli pidaja koostöös direktoriga otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse kaalutluse alusel.

Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides või tuleneb vajadusest ajakohastada, siis algatab kooli õppekava muutmise direktor.

16.2 Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine

Kui direktor või kooli pidaja on otsustanud kooli õppekava uuendamise ja täiendamise vajaduse, siis lähtudes erakooliseaduse § 11 lõikest 3 teeb õppekavas muudatusi kooli nõukogu.

Kooli õppekava vormistatakse kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtivate õigusaktidega.

Kooli õppekava muudatused valmistatakse ette kooskõlas põhikooli riikliku õppekava § 24 lõikes 3 sätestatuga, mille kohaselt kooli õppekava koostamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid. Kooli õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab direktor.

16.3 Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine kooli nõukogu poolt kooli pidajale

Nõukogu esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu kooli pidajale kinnitamiseks.

Kooli pidaja vaatab nõukogu ettepaneku läbi ja otsustab kinnitamise või mittekinnitamise. Nõukogu muudatuste mitteametamine peab olema põhjendatud.

16.4 Kooli õppekava kinnitamine

Tulenevalt erakooliseaduse § 11 lõikest 2 on kooli õppekava kinnitajaks kooli pidaja.

16.5 Kooli õppekava avalikustamine

Kool avalikustab, tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 69 lõikes 1 sätestatud nõudest, kooli õppekava kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks paberil.